

- *‘Handelingen van de Synoden der Christelijk Gereformeerde Kerk in Nederland 1872-1892’, 2 dln., Kampen 1988.*
- *Joh. de Haas, ‘Gedenkt uw voorgangers’ I, Haarlem 1984.*
- *T. N. Schelhaas e.a. (red.), ‘De Afscheidenen van 1834 en hun nageslacht’, Kampen 1983.*

- Zeeuws Archief:*
- *Archief Gereformeerde Kerk te Meliskerke.*
- *Archief Christelijk Afscheiden Gemeente, na 1869 Christelijk Gereformeerde Gemeente (Afdeling Lange Delft), na 1892 Gereformeerde Kerk van Middelburg A.*
- *Archief Classis Middelburg van de Christelijk Gereformeerde Kerken.*

Walcherse weggetjes

Liebertsweg, Vrouwenpolder

Het is nog een van die oude authentieke weggetjes op Walcheren, bestraat met klinkers waarop de sporen van auto’s en tractoren zichtbaar zijn. Ik heb het over de Liebertsweg te Vrouwenpolder. Een weggetje waar ik graag met mijn fiets over het hobbelige wegdek doorheen jakker om snel, komend vanaf de Zoekweg óf vanaf de Polredijk – afhankelijk van de richting die ik heb gekozen – door te kunnen steken naar de Polredijk dan wel naar de Zoekweg. Dat scheelt me dan toch elke keer weer mooi een eind omrijden via het grote kruispunt van de Vrouwenpolderseweg. Bovendien hoeft ik dan Vrouwenpolder niet door, waar je in de zomermaanden moet opletten geen toeristen van de sokken te rijden. De Liebertsweg is eigenlijk een anoniem weggetje dat met een slinger een verbinding vormt tussen twee doorgaande wegen maar dat door de grootse plannen voor het verbreden van de Vrouwenpolderseweg, als onderdeel van

de N57, ineens in zijn bestaan wordt bedreigd. Toen ik over de plannen voor de aanleg van een grote rotonde ter hoogte van de Liebertsweg las, realiseerde ik me dat mijn ‘afsnijweggetje’ in de gevarenzone ligt. Kan ik dan nog Vrouwenpolder links of rechts laten liggen als de nieuwe N57 daar ligt? Later las ik dat de gemeenteraad van Veere bij de vaststelling van het

De Liebertsweg en omgeving. (ANWB Topografische Atlas Zeeland [1:25.000] 2004, blad 29)

Veerse bestemmingsplan aan Rijkswaterstaat heeft gevraagd om de Liebertsweg en omgeving te sparen en de geplande rotonde enkele tientallen meters in noord-oostelijke richting te verplaatsen. Eerlijk gezegd was ik wel opgelucht door dit nieuws. Er zijn blijkbaar meer mensen die de Liebertsweg en omgeving een mooi stukje Walcheren vinden, dus wat die plannen voor de N57 betreft blijf ik alert.

Polders

De plaats waar de Liebertsweg ligt, vormde de grens van de eerste inpolderingen rond Serooskerke en Zanddijk, die al vóór het jaar 1230 plaatsvonden. Tussen 1247 en 1251 werden de schorren ten noorden hiervan ingepolderd tot de Boone- en Goedepolder. Op de grens tussen de oude inpoldering en de Goedepolder werd in 1788 de Liebertsweg aangelegd. Johannes Liebert uit Middelburg had daar enkele jaren eerder een boerderij gekocht. De zandweg, die hij met toestemming van de

De Liebertsweg in de richting van Vrouwenpolder.

Staten van Zeeland aanlegde, vormde de verbinding tussen de binnendijk met de Oosternieuwlandpolder en de Scheilandweg, de latere Zoekweg. De boerderij staat er nog steeds, met zijn opvallend witte huis en zwarte schuur met rode dak. Op de voorkant van het huis staat in zwarte letters 't Hof Christina geschilderd. De huidige bewoners verhuren een deel van de boerderij als vakantiewoningen. Tot 1905 was de boerderij eigendom van leden van de familie Liebert, Middelburgse kooplieden. De boerderij is waarschijnlijk vernoemd naar kleindochter Christina Johanna Liebert, gehuwd met Jan Johan Herman Doorenbos, eveneens een koopman uit Middelburg.

De boerderij aan de overkant heet 't Hof Johanna en was in de negentiende eeuw onder andere eigendom van Jacobus Maas en Maarten Marinusse Pauwe.

Grenswijziging

De Liebertsweg lag altijd op het grondgebied van de gemeente Serooskerke, maar bij wet van 24 december 1925 is de Goedepolder, dus het gedeelte ten noorden

De Wete-jaargang 34 nummer 1 (januari 2005) / Heemkundige Kring Walcheren (www.hkwalcheren.nl)

van de Liebertsweg, overgegaan naar de gemeente Vrouwenpolder. Daardoor kwam 't Hof Christina in de gemeente Vrouwenpolder te liggen, terwijl 't Hof Johanna bij Serooskerke bleef. De Liebertsweg vormde de grens tussen de twee gemeenten.

Halverwege de Liebertsweg staan aan weerszijden enkele knotwilgen, waardoorheen je een doorkijkje hebt op Vrouwenpolder en het kruispunt van de Vrouwenpolderseweg/Polredijk.

Onder: 't Hof Christina.

In een oude wegenligger van Serooskerke van 1886 staat dat de weg een “aardeweg” was met een lengte van 386 meter, met aan weerszijden een sloot. Toen ik de lengte van de weg namat met m’n fietskilometerteller, kwam ik op ongeveer 450 meter. De verklaring van het verschil vond ik aan de hand van oude kaarten. Vroeger had de weg de vorm van een flauwe bocht die uitkwam op de Vrouwenpolderseweg. Tegenwoordig maakt de Liebertsweg richting de aansluiting met de Vrouwenpolderseweg een kleine knik, waardoor de weg een soort S-vorm heeft. Begin jaren vijftig van de vorige eeuw is bij de herverkaveling van Walcheren de Vrouwenpolderse-

weg in zijn huidige vorm als hoofdweg ontstaan en doorsnijdt deze weg de Zoekweg. Het gedeelte van deze weg dat als gevolg hiervan tussen de nieuwe Vrouwenpolderseweg en de Liebertsweg kwam te liggen, werd bij de Liebertsweg getrokken.

De Liebertsweg, zomaar een Walchers weggetje, maar de moeite van het behouden waard, en zeker niet alleen om een fietsroute mee af te snijden.

Leo Hollestelle

De foto’s zijn gemaakt door de auteur.

Vadertje

Gezondheid

Jan Vader (1875-1966) schreef enkele gezegdes op over gezondheid. Over een van de drie vertel ik meer.

“Je moe je lichaam nie zô verguttele”

Dit werd gezegd tegen iemand die ongezond leefde en niet goed voor zijn lichaam zorgde. *Verguttele* is verknoeien, bederven.

“le ’eit ’n kleur as ’n vule scheuteldoek”

Iemand die de kleur van een vuile vaatdoek heeft, heeft een grauwe gelaatskleur. Er werd ook wel gezegd: “le ’eit ’n kleur as ’n vrot vel.” Een vel dat aan het rotten is, ziet er ook niet appetijtelijk uit.

“le ziet gelf van de ’Aerlemsenolie”

Met *gelf* wordt een geelbleke kleur bedoeld. De Walcherse benaming voor Haarlemmerolie is *’Aerlemsenolie*. Als iemand te veel Haarlemmerolie gebruikte kreeg hij een geelbleke gelaatskleur. Tot de meest bekende en alom verspreide volksgeneesmiddelen behoort Haarlemmerolie, het *Medicamentum Gratia Probatum*. Het heilzame middel zou in de zeventiende eeuw zijn uitgevonden door de Haarlemmer Claes Tilly. Het werd beschouwd als een wondermiddel tegen veel kwalen. Het werd onder andere gebruikt tegen verkoudheid, gal-, blaas- en nierstenen, geelzucht, ingewandsstoornissen, onwelriekende adem, reumatiek, jicht,